

Οι εναλλακτικές για να "πάρει μπροστά" η ελληνική οικονομία

Τρίτη, 18 Φεβρουαρίου 2014 - 10:01

Εναλλακτικά σενάρια για την αποκατάσταση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της απασχόλησης στην Ελλάδα, εξετάζει σε ανάλυσή του – που υπογράφουν οι Δημήτρης Β. Παπαδημητρίου, Μιχάλης Νικηφόρος και Gennaro Zezza - για τις προοπτικές και πολιτικές της ελληνικής οικονομίας, το Levy Economics Institute. Όπως επισημαίνει, την ώρα που οι Ευρωπαίοι εταίροι φέρονται να συσκέπτονται για το μέλλον της Ελλάδας χωρίς την Ελλάδα, η χώρα θα πρέπει να αρχίσει να εξετάζει εναλλακτικές επιλογές για να... πάρει μπροστά η μηχανή της ανάπτυξης.

Ειδικότερα, μετά από αναθεώρηση των στοιχείων και των εξελίξεων του 2013, που όπως επισημαίνεται επιβεβαίωσαν τις

προβλέψεις του Ινστιτούτου για αύξηση της ανεργίας, η έκθεση μελετά τις ενδεχόμενες επιπτώσεις από τέσσερις εναλλακτικές επιλογές πολιτικής:

- Εξωτερική βοήθεια μέσω ενός σχεδίου τύπου Marshall
- Προσωρινή παύση καταβολής των τόκων κρατικών δανείων μέχρι να αποκατασταθεί η ανάπτυξη σε προ κρίσης επίπεδα και χρησιμοποίηση των πόρων για τόνωση της εγχώριας ζήτησης και απασχόλησης
- Εισαγωγή ενός παράλληλου χρηματοπιστωτικού συστήματος που θα χρησιμοποιήσει νέα κρατικά ομόλογα σε ένα νέο νόμισμα, το οποίο θα λειτουργεί ταυτόχρονα με το ευρώ (το Geuro)
- Την υιοθέτηση ενός προγράμματος εγγυημένης απασχόλησης που θα χρηματοδοτείται από το παράλληλο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Όπως υπογραμμίζεται στην εν λόγω έκθεση, η αποτελεσματικότητα των διαφόρων σχεδίων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ελαστικότητα στις τιμές ενέργειας του ελληνικού εμπορικού τομέα. «Από τη στιγμή που η ανάλυσή μας δείχνει πως δεν υφίσταται τέτοια ελαστικότητα, η υιοθέτηση του προγράμματος απασχόλησης έσχατης λύσης φαίνεται να παρέχει την βέλτιστη στρατηγική για μια ανάκαμψη με άμεσες επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων, ενώ περικλείει και τις επιδράσεις στο εξωτερικό χρέος», σημειώνεται χαρακτηριστικά στην έκθεση.

Σε μια σύντομη επισκόπηση των τελευταίων εξελίξεων, η έκθεση παραπέμπει στις δηλώσεις αξιωματούχων από Βρυξέλλες, Φρανκφούρτη και Βερολίνο που υποστηρίζουν πως η κρίση στην ευρωζώνη τελείωσε, συγχαίροντας την Ελλάδα που κατάφερε να γυρίσει σελίδα. Τα πράγματα όμως δεν είναι τόσο αισιόδοξα για το Levy Institute, καθώς όπως εξηγεί, αν παρατηρήσει κανείς τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις θα δει την συρρίκνωση στις επιλογές πολιτικής που έχει η Ελλάδα. Παραπέμπει δε στις ατέρμονες διαπραγματεύσεις με την τρόικα για την εκταμίευση της επόμενης δόσης που θα έπρεπε να έχει λάβει χώρα από το Σεπτέμβριο - Οκτώβριο.

«Παρά την θεαματική αποτυχία για πάνω από τρία χρόνια τώρα, ο στόχος της μείωσης του χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ φαίνεται να έχει συνδεθεί με το κυνήγι ενός θαύματος», σημειώνεται χαρακτηριστικά στην έκθεση που για του λόγου το αληθές αντιπαραβάλλει το τρέχον επίπεδο δημοσίου χρέους (175% του ΑΕΠ) με τα προ κρίσης επίπεδα δημοσίου χρέους (125% του ΑΕΠ).

Οι οικονομικές συνθήκες για την Ελλάδα παραμένουν επίμονα αρνητικές, σύμφωνα με την ίδια έκθεση, με μόνη φωτεινή αχτίδα το πρωτογενές πλεόνασμα που και αυτό όμως μένει να επιβεβαιωθεί τον Απρίλιο. Και υπάρχει μια σειρά δεικτών που το επιβεβαιώνουν: τα εξαιρετικά υψηλά ποσοστά ανεργίας, η υποχώρηση του δανεισμού του ιδιωτικού τομέα, το υψηλό κόστος δανεισμού στην Ελλάδα τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις επιχειρήσεις παρά τα ιστορικά χαμηλά επιτόκια της ΕΚΤ κλπ.

Μετά την οικονομική κατάρρευση της Ελλάδας που ήταν συνδυασμός της αυστηρής λιτότητας, της εξάντλησης των αποταμιεύσεων, της αύξησης των φορολογικών βαρών και της εκροής καταθέσεων, οι ελληνικές τράπεζες, που πλέον μετρούν περισσότερα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και λιγότερους καταθέτες σε σχέση με τα χρόνια που προηγήθηκαν της κρίσης φαίνονται ανήμπορες να βοηθήσουν στην επανεκκίνηση της οικονομίας και την έξοδο της από το συνεχιζόμενο καθοδικό σπирάλ, υποστηρίζει η έκθεση. Επιπλέον, η οικονομία υποκύπτει στην αποπληθωρισμό που καθιστά την ανάκαμψη, την οποία η κυβέρνηση υπολογίζει για φέτος, μια ουτοπία.

Σημειώνεται ότι σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις του υπουργείου Οικονομικών για οριακή ανάπτυξη 0,6% φέτος, το Levy Institute προβλέπει συνέχιση της ύφεσης – αν και με χαμηλότερους ρυθμούς (2,6%) – φέτος και μηδενική ανάπτυξη το 2015.

«Όλοι οι δείκτες δείχνουν πως οι αισιόδοξες προβλέψεις του ΔΝΤ για επιστροφή της ελληνικής οικονομίας σε αναπτυξιακούς ρυθμούς 0,6% το 2014 μετά από μια βετή ύφεση, είναι απίθανο να επαληθευτούν», σημειώνει χαρακτηριστικά το Levy Institute.

Στα συμπεράσματά του υπογραμμίζει πως οι περισσότεροι, αν όχι όλοι οι βραχυπρόθεσμοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας δείχνουν μια πολύ αδύναμη επίδοση του βιομηχανικού τομέα της Ελλάδας, απουσία ζήτησης από το εξωτερικό, τόσο από τις χώρες της ευρωζώνης όσο και από τις εκτός ένωσης χώρες.

Η δραματική μείωση του κόστους εργασίας (μέση πτώση 27,8% των μισθών από το 2010) – μια στρατηγική που υπέβαλε η τρόικα με στόχο την ενίσχυση των εξαγωγών μέσω της εσωτερικής υποτίμησης – δεν έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν μια μικρή μόνο αύξηση των εξαγωγών και συνεχιζόμενη μείωση των εισαγωγών λόγω της εμβάθυνσης της κρίσης. Αντίθετα, η στρατηγική της τρόικας είχε τα ακριβώς αντίστροφα αποτελέσματα, καθώς οδήγησε σε επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου και κάθετη πτώση της εγχώριας κατανάλωσης, του πιο σημαντικού σταθεροποιητικού πυλώνα μιας οικονομίας.

Για την ακρίβεια, διευκρινίζεται στην έκθεση, οι εξαγωγές είναι σημαντική κινητήρια δύναμη για μια οικονομία, η εγχώρια κατανάλωση ωστόσο παραμένει ο βασικός πυλώνας ανάπτυξης. Ακόμα και η Κίνα, ο γίγαντας των στηριζόμενων στις εξαγωγές οικονομιών, προέβη πρόσφατα στα αναγκαία βήματα για την αύξηση και την σταθεροποίηση της εγχώριας ζήτησης. Και εκεί θα πρέπει, σύμφωνα πάντα με το Levy Economics Institute, να εστιάσει και η οικονομική πολιτική της Ελλάδας.

Όπως προκύπτει από τη μελέτη, οι δύο πρώτες προτεινόμενες – εξεταζόμενες επιλογές για επανεκκίνηση της οικονομίας μέσω σχεδίου τύπου Marshall (αύξηση κρατικών δαπανών και επενδύσεων μέσω πόρων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων) και προσωρινής παύσης πληρωμών των τόκων, αν και οικονομικά εφικτές δεν φαίνεται να συγκεντρώνουν την απαιτούμενη πολιτική βούληση για να προχωρήσουν και να ευοδώσουν.

Ως εκ τούτου, η μόνη επιλογή που μπορεί να εξασφαλίσει μια σχετικά γρήγορη αποκατάσταση του βιοτικού επιπέδου των περισσότερων Ελλήνων είναι η υιοθέτηση ενός προγράμματος απασχόλησης που θα χρηματοδοτείται μέσα από ένα παράλληλο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Εν συντομία, το σενάριο αυτό προβλέπει την εισαγωγή ενός παράλληλου χρηματοπιστωτικού συστήματος χωρίς έξοδο από το ευρώ, που θα δίνει την δυνατότητα όμως στην χώρα να υιοθετήσει ένα εθνικό νόμισμα (το Geuro) στις εγχώριες συναλλαγές ώστε να χαλαρώσουν οι συνθήκες λιτότητας. Κάτι τέτοιο άλλωστε δεν απαγορεύεται ρητά από τη Συνθήκη της Ε.Ε., όπως υπογραμμίζεται στην έκθεση. Η εισαγωγή ενός παράλληλου νομίσματος δεν θα πρέπει να αποσκοπεί πρωτίστως στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τιμών αλλά στην αποκατάσταση της ρευστότητας στην εγχώρια αγορά, την διευκόλυνση των επενδύσεων και την κανονική λειτουργία των βιώσιμων επιχειρήσεων. Η λειτουργία αυτού του παράλληλου χρηματοπιστωτικού συστήματος θα είναι προσωρινή, το νέο νόμισμα θα ελέγχεται από την ΤτΕ, θα είναι υποτιμημένο έναντι του ευρώ κατά συγκεκριμένο ποσοστό και για συγκεκριμένο διάστημα (π.χ.σε βάθος διετίας).

Το προτεινόμενο σενάριο, προβλέπει την άμεση δημιουργία θέσεων εργασίας που θα χρηματοδοτηθούν

από το παράλληλο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Συγκεκριμένα, προβλέπει την προσφορά εργασίας με τον κατώτατο μισθό για όλους όσους μπορούν και επιθυμούν να εργαστούν

Αδιαμφισβήτητα, η δριμύτητα της συνεχιζόμενης λιτότητας στην Ελλάδα δεν δείχνει ορατά και πειστικά σημάδια «φωτός στο βάθος του τούνελ». Και ενώ οι Βρυξέλλες, το Βερολίνο και η Φρανκφούρτη συζητούν μυστικά, χωρίς την Ελλάδα, για το τι πρέπει να γίνει με το αμφιλεγόμενο πρόγραμμα διάσωσης της χώρας, η Ελλάδα θα πρέπει να αρχίσει να εξετάζει εναλλακτικές επιλογές εξόδου από την κρίση, καταλήγει η έκθεση.

*Δείτε ολόκληρη την ανάλυση του Levy Economics Institute για τις "Προοπτικές και Πολιτικές της Ελληνικής Οικονομίας" στα αγγλικά στη δεξιά στήλη "Σχετικά Αρχεία"

<http://www.capital.gr/news.asp?id=1960468>